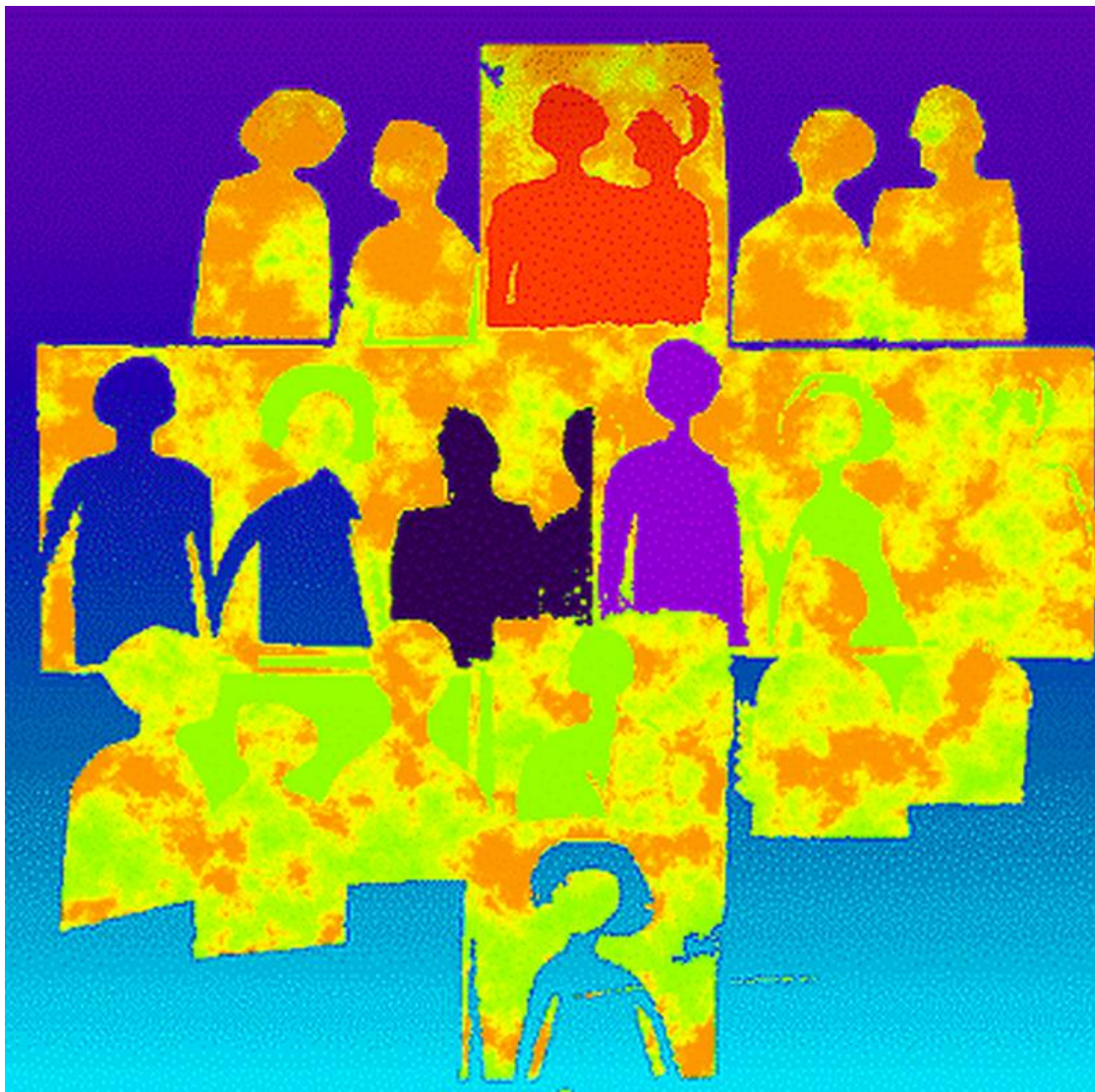

WinterWerk

Raad van Kerken Zuidhorn

Interkerkelijke activiteiten

2025-2026

Informatie en opgave

Inhoud	pag.
Introductie	1
Raad van Kerken Zuidhorn	2
Oecumenische diensten	3
Gegevens deelnemende kerken	4
Programma 2025-2026	5
1 Stiltebijeenkomsten	6
2 Rondje kerkbezoek 1: Kluizenarij Warfhuizen	7
3 Van Alfa tot Omega	8
4 Creatieve meditatiecursus-De zeven zuilen van geluk	9
5 Populisme en fascisme in relatie tot democratie	10
6 Paulus aan de Filippenzen	11
7 Toneelmiddag: “De Bezoeker”	12
8 Vijfhonderd jaar doperdom	13
9 Andrew Root, Wachten op God	14
10 Ionaviering voorbereiden	15
11 Ayelet Gundar-Goshen, Waar de wolf loert	16
12 Film: The Devil’s Advocate	17
13 Knippen en plakken in DNA	18
14 Psalmen: versies van verzen	19
15 Film: No Other Land	20
16 Van palmtakje tot Paaskaars	21
17 Toneel lezen: “De Ambassadeur”	22
18 De Twaalf Artikelen	23
19 Rondje kerkbezoek 2: Nijkleaster in Jorwert	24
20 Kloosterweekend in abdij Koningsoord bij trappistinnen	25
21 Paulus & co	26
Websites gemeenten in de omgeving	27
WinterWerkcommissie 2025-2026:	
Ds. Anne Elverdink, Peter van Kruining, Yke Luinenburg, Ds. Henk Pol en Renée ter Veer	
Vormgeving en redactie: Yke Luinenburg	
Drukwerk: Bé Borkhuis	

Informatie, opgave en vragen? Bel 06-18885929 of mail naar winterwerkzuidhorn@gmail.com

Welkom bij het WinterWerk van de Raad van Kerken Zuidhorn.

Wij bieden een breed scala aan activiteiten op het gebied van vorming en toerusting. De opzet is nadrukkelijk oecumenisch van aard. Ook mensen die niet betrokken zijn bij een kerkelijke gemeente zijn van harte welkom!

Opgave kan via het formulier in het midden van het blad of liever via de mail (u krijgt dan ook een bevestigingsbericht) naar **winterwerkzuidhorn@gmail.com**

Graag voor 3 oktober 2025 opgeven! Later kan vaak ook nog, maar bepaalde activiteiten hebben een maximum aantal deelnemers.

De **activiteiten** – behalve het kloosterweekend, het toneelstuk en de activiteiten van Rondje kerkbezoek – zijn gratis, maar u moet wel zelf koffie of thee betalen. En een **vrijwillige bijdrage** komt altijd van pas.

De bankgegevens staan op de volgende pagina.

Vervoer: bij slecht weer of wanneer u slecht ter been bent kunt u contact opnemen met de inleider of bovenstaand mailadres. Wij proberen dan vervoer te regelen.

Formulieren (zie middenpagina) kunt u inleveren in uw kerk en op Poortkampen 27 of in de brievenbus van Klein Hanckema, Kerkstraat 14

Raad van Kerken Zuidhorn

De Raad van Kerken Zuidhorn is opgericht in 1977. De Raad van Kerken is een samenwerkingsverband van de Verenigde Doopsgezinde Gemeente in het Westerkwartier, de Gereformeerde Kerk PKN (Gastkerk) te Zuidhorn, de Hervormde Gemeente PKN (Dorpskerk) te Zuidhorn en Rooms-katholieke Jozefgemeenschap (Hildegardparochie) in Zuidhorn. De mogelijkheid tot deelname van andere plaatselijke kerken staat open. De Raad van Kerken wil vorm en inhoud geven aan de plaatselijke oecumene. Daarnaast dient de Raad als ontmoetingsplaats voor de kerkgenootschappen ter plaatse. Binnen de Raad wordt gesproken over gemeenschappelijke aandachtsvelden en onderwerpen van bezinning. De Raad neemt initiatieven en doet voorstellen met betrekking tot kerkelijke en maatschappelijke zaken.

Gegevens Raad van Kerken

Website www.raadvankerkenzuidhorn.nl
Banknummer **NL44 RBRB 8848 5158 78** t.n.v. R.M. ter Veer, RvK Zuidhorn
Adres Raad van Kerken te Zuidhorn,
Zuiderweg 13, 9801 TD Zuidhorn

Leden Raad van Kerken Zuidhorn

Geke Berg	berg.geke@gmail.com Dorpskerk PKN
Ds. Anne Elverdink	a.elverdink@ziggo.nl Gastkerk PKN
Pastor Myriam Oosting	Pastor.Oosting@hildegardparochie.nl Hildegardparochie
Bernadette Pelgrum (voorzitter)	bmtgpelgrum@gmail.com Hildegardparochie
Tosja Schaeffer	Tosja.schaeffer@hotmail.com Hildegardparochie
Renée ter Veer-van Pelt (penningmeester)	rmterveer@telfort.nl Doopsgezinde Sociëteit

Oecumenische diensten seizoen 2025-2026

Diensten 2025

19 oktober	Ds. Anne Elverdink	Gastkerk
16 november	Taizéviering	Dorpskerk

Diensten 2026

25 januari	Doopsgezinde voorganger	Gastkerk
8 februari	Ionaviering	Vermaning
30, 31 maart en 1 april	Vespers in de Stille Week	Jozefkerk
14 juni	Pastor Myriam Oosting	Dorpskerk

Gegevens van de deelnemende kerken

Dorpskerk (Hervormde Gemeente PKN) Zuidhorn

kerkgebouw	Dorpskerk , Kerkstraat 18, 9801 CN Zuidhorn (ingang ook aan Jellemaweg) tel: zie koster
website	www.dorpskerkzuidhorn.nl
ontmoetingsruimte	Klein Hanckema , Kerkstraat 14, 9801 CN Zuidhorn reservering via koster en website
koster	mw. S. (Sabrina) van den Berg, Jellemaweg 53, Zuidhorn, kosterdorpskerkzuidhorn@gmail.com tel 06-42554544
predikant	vacant
scriba	mw. M. (Marjanne) Beiboer, Koekoeksbloem 1, 9801 LW Zuidhorn, 06-55851518, scribahervormdzuidhorn@gmail.com

Gastkerk (Gereformeerde Kerk PKN) Zuidhorn

kerkgebouw	Gastkerk , De Gast 58a, 9801 AG Zuidhorn
ontmoetingsruimte	De Gasthorn , naast de kerk, tel 502864
website	www.gastkerkpkn.nl
koster	mw. L. (Lammie) Dijkman Klipper 33, 9801MT Zuidhorn Tel. /Whatsapp: 06 30749755 (privé) Gasthorn: 0594-502864 lammie.dijkman@gmail.com
predikant	ds. A. (Anne) Elverdink, tel. 06 - 1528 1955, a.elverdink63@gmail.com

scriba mw. J. (Jetty) Datema scriba@gastkerkpkn.nl
corr. adres: De Gast 58a, 9801 AG Zuidhorn

Rooms-Katholieke Jozefgemeenschap van de Hildegardparochie

kerkgebouw **St. Jozefkerk**, De Gast 38, 9801 AE Zuidhorn,
tel 06 2218 5070

website www.hildegardparochie.nl

ontmoetingsruimte **R.K.-pastorie**, naast de kerk

koster C.M. Stolwijk, tel 050 5515832

pastores A. Jellema, pastor.jellema@hildegardparochie.nl

M. Oosting, pastor.oosting@hildegardparochie.nl

secretaris mw. C. Denissen, secr.jozef@hildegardparochie.nl

Verenigde Doopsgezinde Gemeente van het Westerkwartier

kerkgebouw **Doopsgezinde Vermaning**, Langestraat 62
9804 PL Noordhorn (geen postadres)

ontmoetingsruimte **De Schuilplaats**, achter de kerk

website www.dpgwesterkwartier.doopsgezind.nl

predikant vacant

secretaris mw. J.M.U. de Haas- de Boer, Troelstraweg 23,
9801 KR Zuidhorn, tel 0594-504235

WinterWerkcommissie 2023-2024

Ds. Anne Elverdink

Dhr. Peter van Kruining

Dhr. Yke Luinenburg

Ds. Henk Pol

Mw. Renée ter Veer

Contact via winterwerkzuidhorn@gmail.com of 06 1888 5929

PROGRAMMA WINTERWERK 2025-2026

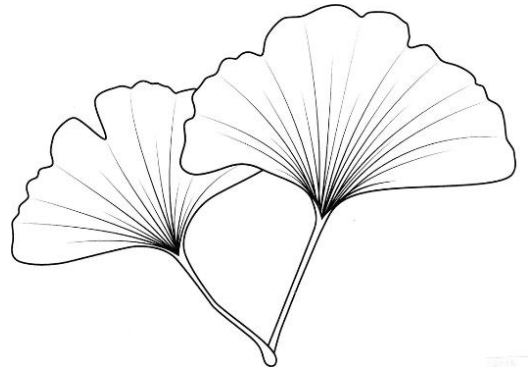

1 Stiltebijeenkomsten

Stiltemoment

De witte dorpskerk, al eeuwenlang een kleine oase in Zuidhorn. Alles hier ademt rust en stilte.

De kerk is omgeven door oude bomen, verweerde stenen; en bij de oude pastorie waakt een enorme ginkgo. Binnen vind je rust, kunnen je gedachten stilvallen en kom je tot jezelf.

We zijn allemaal altijd maar druk met van alles. De stilte in deze eeuwenoude kerk kan ontspannen en mogelijk kom je er tot rust. Een stiltemoment... dan kun je opladen! Dat lukt hier vast beter dan thuis. Ontspanning vinden in de stilte. Los van dagelijkse drukte en gewoonten. Een gedicht of tekst in je opnemen en luisteren naar een muziekfragment. Verder niets.

Iedere vrijdagavond van 19.30 – 20.00 uur (iedere laatste vrijdag van de maand: live muziek)

Van harte welkom!

Datum elke vrijdag, behalve in juli en augustus

Tijd en plaats 19.30-20.00 uur in de Dorpskerk, Kerkstraat 18

2 Rondje kerkbezoek 1: Kluizenarij in Warfhuizen

Wij bezoeken de Kluizenarij Onze Lieve Vrouwe van de Besloten tuin in Warfhuizen. De kluis is in 2001 gesticht in de voormalige Hervormde Kerk van Warfhuizen.

Er is een eenvoudige kluizenaarswoning gerealiseerd, die door een heremiet (pater Hugo) wordt bewoond, en die daar in soberheid leeft.

In het interieur is een afgesloten gebied (clausuur) waarbinnen de kluizenaar bidt en werkt. Dat is zichtbaar afgescheiden door een hek dat tussen het schip en het priesterkoor staat.

Na de komst van het Spaanse processiebeeld "de bedroefde Maria " is de kapel een bedevaarsplaats geworden.

Wij wonen op zondagmorgen 5 oktober een Heilige Mis bij, waarvan de preek in het Nederlands is en de "omlijsting" in het latijn.

Pater Hugo zei daarover: "U hoort dat wel, maar verstaat het niet."

Voor het bezoek hebben we overleg over vertrektijd en verdeling én kosten voor het vervoer per auto.

Begeleiding Renée ter Veer

Datum zondag 5 oktober

3 Van Alfa tot Omega

Een cursus Grieks van het Nieuwe Testament

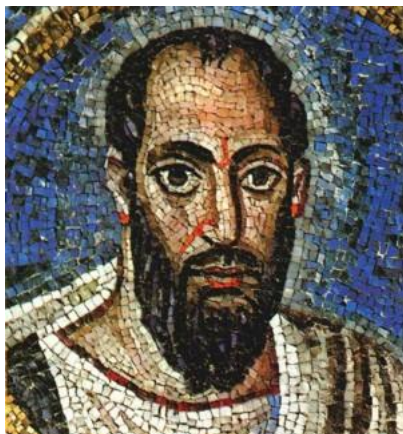
Het Nieuwe Testament is in het Grieks geschreven. Alfa en omega vormen de eerste en de laatste letter van het Griekse alfabet, de voorloper van het ons bekende alfabet.

Als wij Bijbelvertalingen met elkaar vergelijken, ontdekken we al snel dat ze onderling verschillen. Wat is nu de juiste vertaling? Dat kunnen we alleen te weten komen door de oorspronkelijke tekst te lezen. Dat is het doel van deze cursus.

De eerste vier avonden besteden we aan het leren schrijven van het Griekse alfabet, een inleiding op de grammatica en het lezen van korte teksten.

De volgende lessen zijn gewijd aan het bestuderen van gedeelten uit het evangelie of de brieven.

Dit najaar gaan we door met het onderwerp van vorige herfst:

“Want wij zijn van zijn geslacht”

over de rede van Paulus voor de Areopagus, en eventueel andere redevoeringen uit het boek Handelingen.

Lucas heeft zowel het Evangelie als de Handelingen der Apostelen geschreven. In beide boeken is de invloed van zijn opvoeding en opleiding merkbaar. Hij

is heel goed thuis in de Griekse vertaling van het Oude Testament, maar dat geldt evengoed voor de Griekse cultuur. Wij gaan op zoek naar sporen van die cultuur in het boek Handelingen.

De cursus is bedoeld voor kerkgangers en andere geïnteresseerden.

Vooropleiding niet vereist.

Cursusleider Hans Jongejan

Aanvang dinsdagavond 7 oktober 2025

Cursusdata dinsdag 7,14,21 en 28 oktober, 4,11,18 en 25 november

Tijd en plaats 19.30-21.30 uur, de Gasthorn, de Gast 58a

Benodigd:

Een schrift voor het maken van aantekeningen.

Kleine Griekse grammatica, door Nuchelmans-Diercks. Vanaf de 19 druk.*

Dit boek is in de boekhandel te bestellen, maar is ook tweedehands verkrijgbaar.

4 Creatieve meditatiecursus – De zeven zuilen van geluk

Ben je op zoek naar verdieping, inspiratie en stilte in de donkere maanden van het jaar? Laat je dan meenemen op een bezinnende reis langs de **zeven zuilen van geluk** – een cursus die meditatie verbindt met creativiteit, muziek en ontmoeting.

Het boekje ***De zeven zuilen van geluk*** van **Notker Wolf**, abtprimaat van de Benedictijnen, vormt de leidraad van deze cursus. Hierin verkent hij zeven essentiële deugden: **gerechtigheid, wijsheid, moed, matigheid, geloof, liefde en hoop**.

Deugden die niet beperken, maar juist bevrijden. Ze geven richting aan een leven vol betekenis, vreugde en verbondenheid.

Elke bijeenkomst verdiepen we één van deze thema's. We luisteren naar muziek, lezen een gedicht, nemen tijd voor meditatie én geven het thema vorm met een creatieve werkvorm of schrijfo opdracht. Zo brengen we de oude wijsheid van de Benedictijnse traditie op een persoonlijke en eigentijdse manier tot leven.

“De zeven zuilen zijn als stevige pilaren onder ons dagelijkse bestaan.”

Samen verkennen we hoe deze waarden in ons eigen leven zichtbaar zijn – en hoe ze ons kunnen dragen, inspireren en verbinden met elkaar.

De cursus sluit mooi aan bij het ritme van het kerkelijk jaar. Elk thema wordt verbonden met de seizoenen van geloof, verwachting en hoop.

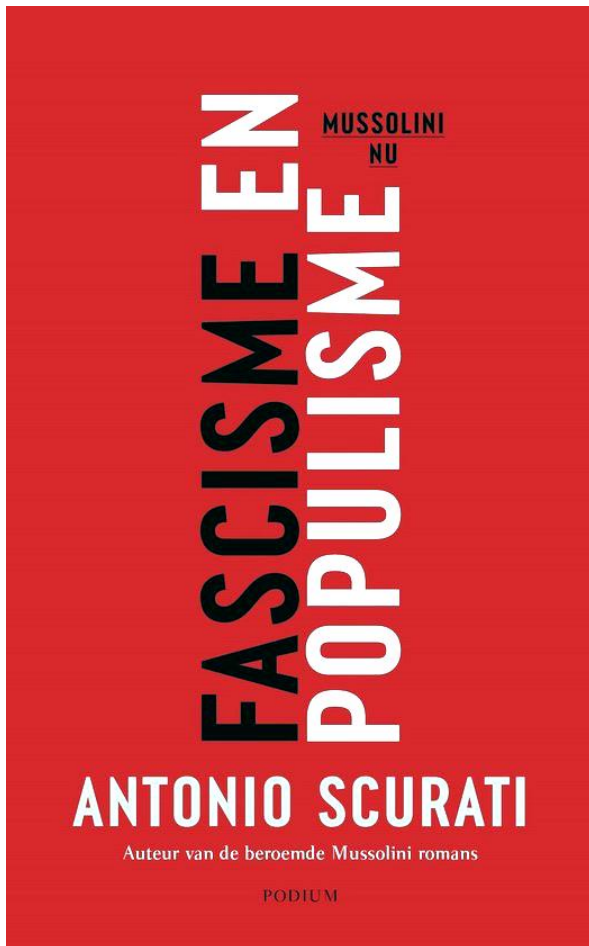
Begeleiding De avonden worden voorbereid en begeleid door Hermi Jansen en Sabrina van den Berg, die elk thema verrijken met meditatie, muziek, poëzie en creatieve reflectie.

Data dinsdag 16 oktober 2025, 13 november, 11 december, 15 januari 2026, 19 februari, 19 maart en 16 april

Tijd en plaats 19.30 -21.30 uur in Klein Hanckema - bovenzaal

Boekje *De zeven zuilen van geluk* is eenvoudig te bestellen en kost €7.

5 Populisme en fascisme in relatie tot democratie

Uitgangspunt voor deze avond is het essay van Antonio Scurati, *Fascisme en populisme* uit 2023 (2024). De gevierde Italiaanse auteur Scurati schreef een viertal romans over Mussolini. Dit essay vormt een theoretische onderbouwing bij deze romans.

Het essay is de neerslag van een lezing. Het leest dus gemakkelijk.

Het woord populisme klinkt vaak bij de bespreking van de huidige nationale en internationale politiek. Veel hedendaagse regeringsleiders zijn te karakteriseren als op zichzelf gerichte leiders. Zij zijn de sterke man, 'egocraten'. Zij beroepen zich op het volk, maar bekommeren zich totaal niet om het volk. Vaak worden aan deze populistten fascistische opvattingen toegeschreven.

Met elkaar willen wij verkennen wat populisme en wat (neo-)fascisme is. Krijgen wij zo beter zicht op wat er in onze wereld aan de hand is?

Gespreksleiding ds. Henk Pol

Datum, tijd en plaats woensdag 22 oktober 2025 20.00 - 22.00 uur in de Vermaning, Langestraat 62, Noordhorn

6 Paulus aan de Filippenzen

Ik ben een Paulus-fan. Begrijp mij goed: van sommige van zijn uitspraken ('dat Eva als eerste gezondigd heeft') krijg ook ik kromme tenen. Maar daar staat tegenover dat Paulus meerdere keren ook heel treffend verwoordt wat het geloof in zijn (en mijn ...) leven mag betekenen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan zijn prachtige woorden uit het slot van Romeinen 8 'dat niets ons kan scheiden van de liefde van Christus'. Of zijn korte en bondige formulering uit Galaten 2: 20: "Ik leef niet meer, maar Christus leeft in mij".

Zonder Paulus had de geschiedenis van het Christendom er heel anders uitgezien. Met de gemeente in Filippi onderhield Paulus een speciale band.

Het was de enige gemeente van wie hij financiële steun accepteerde. Ook in Filippenzen komen we enkele prachtige formuleringen tegen, waarin Paulus aan geeft hoe geloven in God en in Jezus zijn leven kleurt.

1. In Filippenzen 1 bijvoorbeeld: *"Voor mij is leven Christus en het sterven winst. Ik word naar twee kanten getrokken"*.

2. In Filippenzen 2 beschrijft Paulus hoe Jezus de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen. In hoeverre stempelt dat dienende van Jezus ook ons leven?

3. De misschien wel mooiste woorden van Paulus vind ik Filippenzen 3: 12 *"Niet dat ik al zover ben, en mijn doel al bereikt heb. Maar ik houd vol in de hoop eens dat te kunnen grijpen, waarvoor Christus mij gegrepen heeft"*.

4. In Filippenzen 4 staat de uitspraak *"Ik vermag alle dingen door Hem die mij kracht geeft"*. (in NBV: "Ik ben tegen alles bestand")

Mooi vind ik dan de zin die daar gelijk achteraan komt: *"Toch hebt u er goed aan gedaan in mijn moeilijkheden te delen"*. Kracht vinden in God, en toch ook de steun van mensen nodig hebben.

Stof genoeg om met elkaar al lezend 4 ochtenden (N.B.!) te vullen!

Inleider ds. A. Elverdink

Data, tijd en plaats Op de donderdagochtenden 30 oktober en 6, 13 en 20 november 2025 van 10.00 uur tot 11.30 uur in de Gasthorn, De Gast 58a

7 Toneelmiddag: Theatergroep “Het Hek” met “De Bezoeker”

Wenen 1938: Sigmund Freud krijgt bezoek van een onbekende. Deze man doet zich voor alsof hij niemand minder dan God is, maar is het niet een ontsnapte gek met grootheidswaanzin?

Hoe dan ook: de twee hebben heftige discussies over levensvragen, geloof, politiek en de wereld waarin zij leven.

Freud, levenslang atheïst, begint zowaar te twijfelen!

“De Bezoeker” is een toneelstuk van Ernst Emmanuel Schmidt. Het stuk is bekroond met drie Molière prijzen.

Spel: Jan Roelofs, Ton Koster, Crista Verkaik en Koos Wielaert.

Techniek: Jasper Doorten

Regie: Leny Hamminga

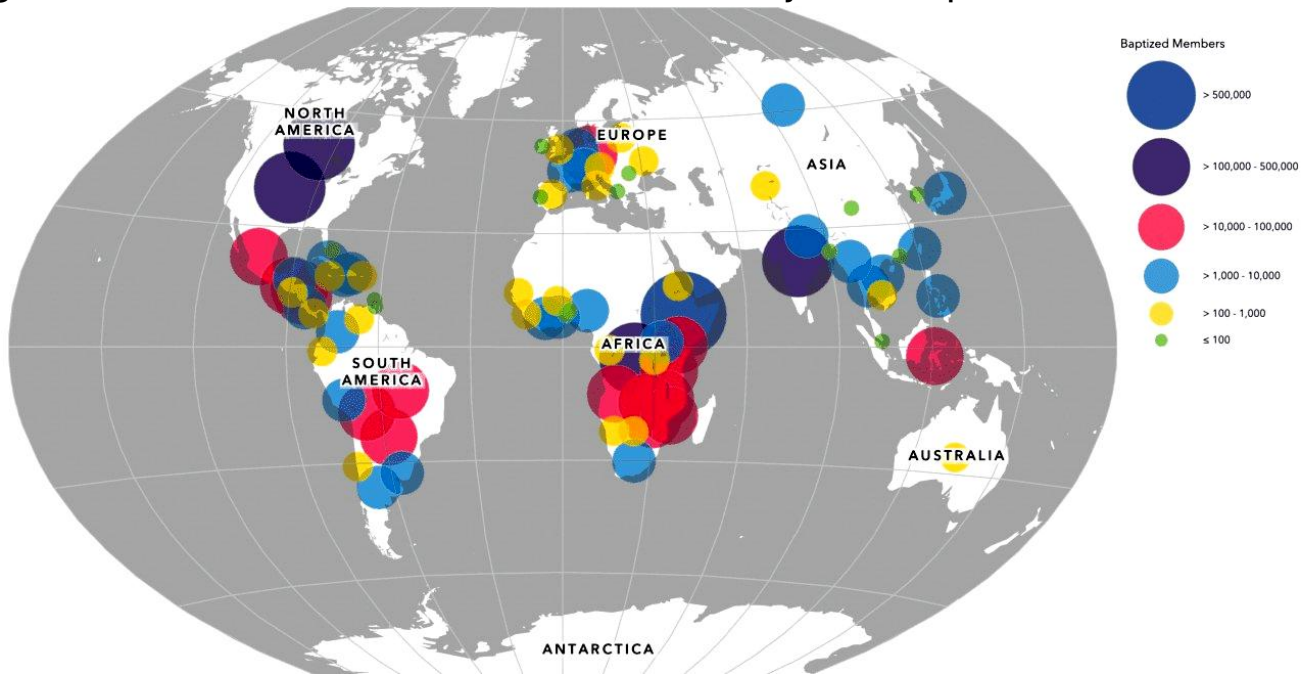
Begeleiding Peter van Kruining

Datum, tijd en plaats zondag 16 november om 15.00 uur in de Gasthorn,
De Gast 58a

Kosten €7, =

8 Vijfhonderd jaar doperdom

Op 21 januari 1525 vond in Zürich, in Zwitserland, de eerste wederdoop plaats. Dit moment markeerde het begin van onze doopsgezinde traditie. Op Hemelvaartsdag, 29 mei 2025 werd deze gebeurtenis herdacht en gevierd. De Mennonite World Conference (MWC) verwelkomde 3000 gasten van over de hele wereld in Zürich om bij deze gebeurtenis van 500 jaar geleden stil te staan. Wat in 1525 begon als een klein groepje is nu uitgegroeid tot een wereldwijde organisatie in 61 landen met ca. anderhalf miljoen doopleden.

Ook hier in het Westerkwartier waren er al heel vroeg doopsgezinden woonachtig. Op dit moment neemt het aantal doopsgezinden in Nederland, als gevolg van vergrijzing/secularisatie af, terwijl in andere landen het aantal leden in rap tempo groeit.

De viering 500 jaar doperdom vinden we een mooie gelegenheid om ook binnen de Raad van Kerken iets te vertellen over de geschiedenis van de doopsgezinden.

Inleider Tineke van der Wijk-Wals

Datum, tijd en plaats dinsdag 18 november om 14.30 uur in de Vermaning, Langestraat 62, Noordhorn

9 Andrew Root, Wachten op God

Voorafgaand aan Pinksteren, de geboortedag van de kerk, vertelt Handelingen 1 hoe Jezus zijn leerlingen opdraagt Jeruzalem niet te verlaten (voor onze tijd: niet meedoen met de kerkverlating), maar te blijven wachten op de Geest. Gehoorzaam aan die opdracht gaan de leerlingen naar een 'bovenvertrek' en 'widen zich vurig en eensgezind aan het gebed'. Ze bidden en wachten op wat God door zijn Geest wil geven.

In meerdere van zijn boeken schrijft de Amerikaanse theoloog Andrew Root over de roeping van de kerk in een seculiere tijd (waarin God bij velen uit beeld is geraakt). Ze moet vooral een biddende kerk zijn, die het wil ontvangen van de Geest.

Een jonge man heeft van zijn oma kort voor haar overlijden de opdracht gekregen "Vind God". Hij klopt vervolgens aan bij een gemeente waar op zondag al geen diensten meer zijn, maar door de week is er nog een Bijbelkring. 'Kunnen jullie mij helpen God te vinden?' Die vraag brengt de Bijbelkring in verlegenheid: kunnen wij die zoekende mens helpen God te vinden?

Belangrijke woorden in het boek van Root zijn 'resonantie' en 'wachtwoord'. Bij 'wachtwoord' doelt Root niet op een letter- en cijfercombinatie die je snelle toegang verschaft op internet. Nee, zo'n 'snelle toegang' moet je niet willen. Het is wachten op iets/ iemand die van de andere kant naar ons toe komt. Bij 'Wachtwoord' zou je veeleer kunnen denken aan wachters op de muren van Jeruzalem (Jesaja 21: 8, 11, 12) "Is er al iets van verandering te bespeuren?" De ondertitel van het boek is: "Vanuit geloof en geduld bouwen aan je gemeente".

Twee avonden in Adventstijd willen we met elkaar nadenken over wat Root ons als kerkmensen in deze tijd aanreikt.

Inleider ds. Anne Elverdink

Data, tijd en plaats dinsdag 2 en 16 december, 20.00-21.45 uur in Klein Hanckema, Kerkstraat 14

10 Ionaviering voorbereiden

In twee bijeenkomsten maak je kennis met de spirituele traditie van Iona en bereiden we samen een Ionaviering voor. In de eerste voorbereidingsbijeenkomst zal er wat meer informatie gegeven worden over Iona, om daarna samen een begin te maken met de voorbereiding van de viering. In de tweede bijeenkomst zal deze viering verder worden voorbereid. De Ionaviering zelf wordt gehouden op zondag 8 februari 2026 om 19:30 uur in de doopsgezinde vermaning.

Ionavieringen zijn geïnspireerd door de liturgie van de oecumenische gemeenschap op het gelijknamige Schotse eiland. Deze gemeenschap is uitgegroeid tot een wereldwijd netwerk dat zich inzet voor vrede, gerechtigheid en heelheid van de schepping. Er worden liederen uit de Iona-traditie gezongen, waarbij de gelezen teksten en gezongen melodieën zich kenmerken door eenvoud. Uiteraard is ook iedereen die niet meedoet aan de voorbereiding van harte welkom in deze laagdrempelige oecumenische viering.

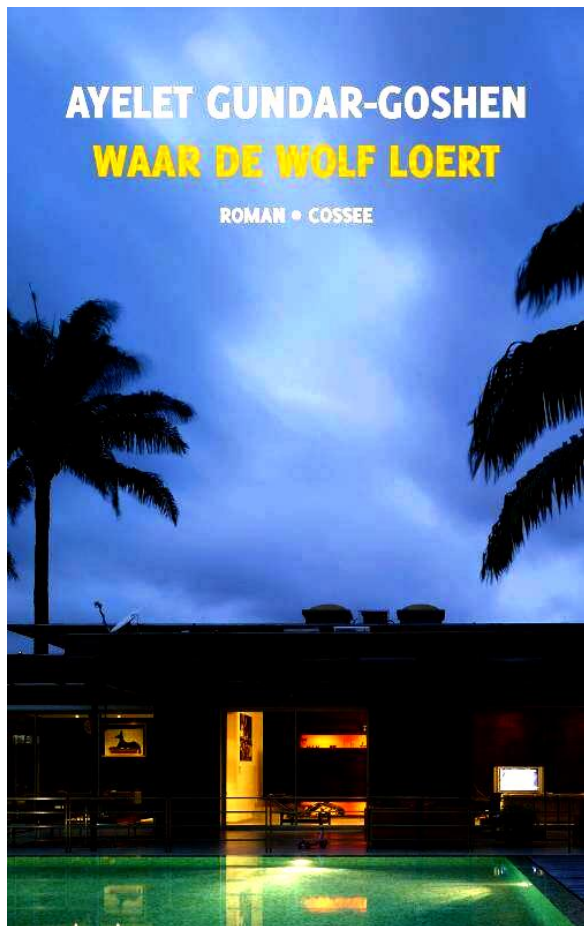
Begeleiding Hilda van Schalkwijk, Janny Bekkema en Brecht Gerbrandy

Data en tijden voorbereiding: dinsdagmiddagen 13 en 20 januari

14:00 –15:30 uur, Ionaviering: zondag 8 februari 19:30 uur

Plaatsen voorbereiding: Klein Hanckema, Ionaviering: Doopsgezinde Vermaning, Langestraat 62, Noordhorn

11 Ayelet Gundar-Goshen, Waar de wolf loert

Bij verschijning werd dit boek in Israël meteen op nummer één gezet van de bestsellers lijst.

Op het eerste gezicht lijkt het Lilach Sjoester aan niets te ontbreken. In Silicon Valley in California leeft zij als min of meer geseculariseerde jood een rustig en welvarend leven. Dat verandert als er een aanslag gepleegd wordt op een synagoge.

Het lijkt erop dat de zoon van Lilach meer van de opeenvolgende gewelddadigheden weet. Maar kun je binnenkomen in de denkwereld van je kind? Of houdt elk kind bepaalde dingen geheim?

Lilach had gedacht in Amerika veilig te zijn, heel anders dan in Israël. Maar is de veiligheid van de VS wel echt veilig?

Het boek van Gundar-Goshen leest plezierig. De achtergrond vormt de huidige politieke ontwikkeling in het Midden Oosten. Dat maakt dat relaties tussen mensen onder spanning komen te staan.

In één avond willen wij luisteren naar elkaars leeservaringen om zo dieper door te dringen in deze hedendaagse roman.

Gespreksleiding ds. Henk Pol

Datum, tijd en plaats woensdag 14 januari 20.00-22.00 uur in Klein Hanckema, Kerkstraat 14

12 Film: The Devil's Advocate

De film *The Devil's Advocate* (1997), geregisseerd door Taylor Hackford en met hoofdrollen voor Keanu Reeves en Al Pacino, is niet alleen een juridische thriller, maar ook een diepzinnige morele parabel over verleiding, macht en de grenzen van menselijke ambitie. Het verhaal draait om Kevin Lomax (Reeves), een briljante jonge advocaat uit Florida die nooit een zaak heeft verloren. Hij wordt benaderd door een prestigieus advocatenkantoor in New York, geleid door de charismatische en mysterieuze John Milton (Pacino). Naarmate Kevin zich verder onderdompelt in deze wereld vol macht, luxe en morele dubbelzinnigheden,

begint zijn persoonlijke leven af te brokkelen en komt hij oog in oog te staan met zijn eigen zwakheden. De onthulling dat Milton letterlijk de duivel is, maakt van de film een moderne Faustiaanse vertelling waarin het verkopen van de ziel in ruil voor succes centraal staat.

In een wereld waar succes en prestige vaak hoger worden gewaardeerd dan integriteit, stelt de film indringende vragen: Hoe ver ben je bereid te gaan om te winnen? Wat gebeurt er met je ziel als je ethiek opgeeft voor ambitie?

Daarnaast biedt de film scherpe kritiek op de neoliberale samenleving waarin alles verhandelbaar lijkt. Al Pacino's personage verwoordt dit treffend in zijn monologen waarin hij de vrije wil verheerlijkt, maar tegelijkertijd manipuleert om zijn doelen te bereiken. Je wordt als kijker gedwongen na te denken over de ware aard van vrijheid en verantwoordelijkheid.

De film is rijk aan symboliek met talloze verwijzingen naar Bijbelse motieven. Om die rijkdom te ontdekken moet je de film eigenlijk nog een tweede keer zien!

Begeleiding Yke Luinenburg

Datum, tijd en plaats donderdag 22 januari om 19.30 uur in Klein Hanckema, Kerkstraat 14

Maximaal 20 deelnemers

13 Knippen en plakken in DNA

Nieuwe medische mogelijkheden en dilemma's in de genetica

Onderzoek naar erfelijkheid (de genetica) ontwikkelt zich razendsnel. Waar een generatie geleden vooral zeldzame aandoeningen werden opgespoord bij patiënten die al klachten hadden, kunnen artsen en onderzoekers tegenwoordig voorspellen, voorkomen én behandelen. Dankzij technieken als CRISPR-Cas — een revolutionair systeem om DNA aan te passen — komt levenslange genezing binnen bereik. En hoe eerder je erbij bent, hoe beter het werkt: steeds vaker klinkt daarom de roep om uitbreiding van de hielprik screening bij pasgeborenen.

Maar met deze krachtige technologie betreden we ook een ethisch en juridisch doolhof. De vraag verschuift van ‘wat er kan’ naar ‘wat er mag’.

Meer fundamenteel: zou het bestaande verbod op knippen en plakken met mensen-DNA minder absoluut moeten worden? In 2018 veroorzaakte He Jiankui wereldwijd opschudding door dit verbod te overtreden. Maar nu de gemoederen weer wat bedaard zijn - en de dader weer uit de gevangenis en terug in het lab is - komt de vraag op: wat willen we in de toekomst met deze technologie?

Zouden we bijvoorbeeld op den duur voor bijzonder ernstige erfelijke aandoeningen behandelingen moeten ontwikkelen die overerfbaar zijn (kiembaanmodificatie)? Of komen we zo op een hellend vlak?

Met deze vragen verschuift het debat naar: ‘hoe bepaal je wat er mag als de technologie en de maatschappij zich blijven ontwikkelen?’. Wie hebben een stem in dit debat, zijn alle belangen vertegenwoordigd?

Prof. Dr. Martina Cornel (Amsterdam UMC) bevindt zich al decennia midden in deze ontwikkelingen. Als arts en hoogleraar *community genetics* neemt ze ons in haar lezing mee langs de nieuwe medische mogelijkheden — en toont ons de dilemma's die daaruit voortvloeien.

Inleider Prof. Dr. Martina Cornel

Datum, tijd en plaats donderdag 6 februari om 20.00 uur in Klein Hanckema, Kerkstraat 14

14 Psalmen: versies van verzen

We kennen de psalmen als liederen, vaak aan David toegeschreven. Toch weten we niet alles van de wijze waarop ze werden gebruikt in de tijd van hun ontstaan. Toen de psalmen als onderdeel van het “Oude Testament” in christelijke context werden gebruikt kregen ze een andere lading dan in de joodse traditie. In kloosters is het psalmenboek de drager van alle diensten door de dag en het jaar heen - in de bewerking van Ida Gerhardt en Marie van de Zeijde -, maar in veel protestantse gemeenten zijn ze vaak (deels) verdrongen door andere liederen.

Ook de vertalingen van de psalmen zijn onderhevig aan verandering. De Statenvertaling klinkt heel anders dan de Nieuwe Bijbelvertaling of de Willibrordvertaling. De Naardense bijbel staat dicht bij het Hebreeuwse origineel maar is voor ons moderne oor niet altijd heel toegankelijk. Over het oor gesproken: ook de berijmde psalmen kunnen heel verschillende klinken. Het *hijgend hert der jacht ontkomen werd evenals een moede hinde...*

We kijken op een avond naar verschillende vertalingen, bewerkingen en parafrazen van enkele psalmen, zien de keuzes die gemaakt worden. Naast bekende vertalingen gebruiken we onder andere ook “150 psalmen vrij” van Huub Oosterhuis en “Een glimlach van u zou al helpen” van Karel Eykman. Het gaat minder om de “ware” vertaling maar meer om het verschil in zeggingskracht en sfeer. Wat spreekt aan, wat blijft hangen, wat raakt ons?

Begeleiding Yke Luinenburg

Datum, tijd en plaats donderdag 12 februari om 20.00 uur in de Gasthorn,
De Gast 58a

15 Film: No Other Land

No Other Land gaat over een jonge Palestijn uit het dorp Masafer Yalta op de Westelijke Jordaanoever: Basel Adra. Al sinds zijn jeugd filmt hij hoe Israëlische soldaten huizen slopen van de Palestijnse bewoners en hoe zij hen verdrijven.

Basel ontmoet Yuval, een Israëlische journalist en er ontstaat vriendschap tussen hen, ondanks het grote verschil tussen hen: Yuval kan gaan en staan waar hij wil, maar voor Basel is dat anders. Voor een Palestijn is bewegingsvrijheid heel beperkt.

Voor we de film gaan bekijken zal ik iets vertellen over het conflict tussen Israël en de Palestijnen. Ik ga daarbij uit van wat Ilan Pappé schrijft in zijn boek: 'Het Israëlisch-Palestijns conflict'. Ilan Pappé is een Israëlisch historicus, die zich veel heeft bezig gehouden met deze kwestie.

No Other Land is een documentaire film en heeft vele prijzen gewonnen, o.a. een Oscar.

Deze keer geen onderhoudende, spannende film zoals de film over paus Johannes Vorig jaar, maar misschien helpt het verhaal van Basel ons om iets beter te begrijpen wat er gaande is en wat het voor de mensen daar betekent.

Inleider Hilda van Schalkwijk

Datum, tijd en plaats: donderdag 26 februari 19.30 uur in Klein Hanckema, Kerkstraat 14

16 Van palmtakje tot Paaskaars

Pastores en predikanten krijgen wel eens vragen over liturgische rituelen en gebruiken. Zoals: wanneer brandt de Paaskaars? Alleen in de Paastijd of ook door het jaar?

Op de avond over “Van palmtakje tot Paaskaars” wordt stilgestaan bij diverse rituelen en gebruiken in de Vastentijd (of Veertigdagentijd) en Paastijd. Bijvoorbeeld over het askruisje op Aswoensdag, Palmtakjes en Palmpasenstokken op Palmzondag (de zondag voor Pasen) en het Paasvuur en de Paaskaars.

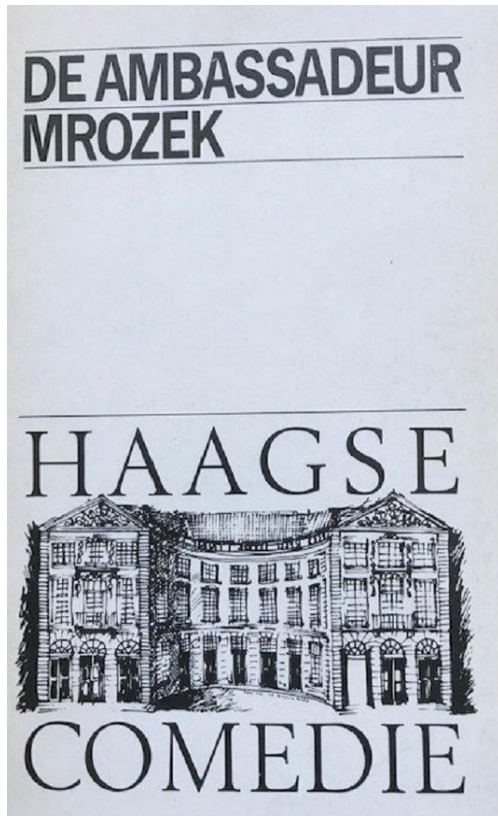
Vragen over andere liturgische gebruiken, rituelen of kleuren kunnen

natuurlijk ook gesteld worden. Mochten er veel vragen zijn over andere liturgische gebruiken of rituelen kan er eventueel nog een tweede avond gepland worden.

Begeleiding pastor Myriam Oosting

Datum, tijd en plaats dinsdag 17 maart om 19.30 – 21.30 uur in Klein Hanckema, Kerkstraat 14

17 Toneel lezen: “De Ambassadeur”

Dit seizoen lezen we met elkaar scenes uit het toneelstuk “de Ambassadeur” van de Poolse schrijver Slawomir Mrozek. We verdelen de rollen en gaan het stuk lezen. Na een koffiepauze gaan we er over in gesprek.

Een dissident in een totalitair geregeerd land vlucht de ambassade van een ander land binnen en vraagt politiek asiel aan.

De ambassadeur staat voor een dilemma want hij vindt de vluchteling sympathiek maar de regering van het land van de vluchteling wil dat de vluchteling wordt uitgeleverd en de ambassadeur vindt het motief van de vluchteling eigenlijk te vaag zodat het formeel moeilijk is om hem te beschermen. De ambassadeur wordt zwaar

onder druk gezet en daar komt bij dat zijn vrouw erg ontevreden is met haar rol als “de vrouw van” en de verhouding met de ambassadesecretaris is ook niet gemakkelijk.

Een fragment uit het stuk:

Gedelegeerde tegen de ambassadeur: U denkt dat een land regeren wil zeggen dat u zich bezig moet houden met het welzijn van het volk: zorgen voor scholen, openbaar vervoer, rechtszekerheid en harde valuta. U vergist zich. Een regering die weet wat werkelijk noodzakelijk is, weet ook dat dat niet echt belangrijk is.

Ambassadeur: Wat is dan echt belangrijk?

Gedelegeerde: De emoties, de hartstochten van een volk. Om de mensen te beheersen moet je hun hartstochten beheersen. Wat zijn de hartstochten die in de eerste levensbehoeften voorzien? Angst en Haat natuurlijk. Slechts die regering die deze twee wezenlijke hartstochten van haar volk weet te bevredigen is werkelijk democratisch.

Ambassadeur: Ook een standpunt.

Gedelegeerde: Wat de Angst betreft is een regering zelf in staat die uit eigen middelen te verschaffen. Maar de Haat moet naar buiten gericht worden. Om dat doel te bereiken hebben we een vijand nodig.

Begeleiding Peter van Kruining

Datum, tijd en plaats woensdag 18 maart om 20.00 uur in de Gasthorn, De Gast 58a

18 De Twaalf Artikelen

De apostolische geloofsbelijdenis (ook wel *Symbolum Apostolicum* genoemd of *De Twaalf Artikelen van het Geloof*) is een van de centrale geloofsbelijdenissen uit het christendom. De apostolische geloofsbelijdenis is de eenvoudigste van de geloofsbelijdenissen. De belijdenis is langzaamaan ontstaan uit onder andere verzen in de Bijbel. Rond 170 is de eerste bekende versie op schrift gezet.

In het verleden werd het Apostolicum vaak gelezen of gezongen in de kerk. Dat lijkt nu minder gebruikelijk te worden.

De legende zegt dat bij het vertrek uit Jerusalem elk van de 12 apostelen een geloofsregel opstelde. Samen gevoegd: de 12 artikelen. Dat zou dan de eenheid van de kerk uitbeelden. Het Apostolicum wordt in vele kerken over de hele wereld gezien als een doeltreffende geloofsbelijdenis.

Wij willen een aantal zinnen en uitdrukkingen uit deze geloofsregel toelichten vanuit de ontstaanstijd waarin deze woorden geschreven zijn. Als wij vandaag deze woorden lezen, lezen wij dan in lijn

met wat de woorden bedoelen te zeggen? Of klinkt de hedendaagse vermeende betekenis anders? Vormen deze woorden wel een verbindende oecumenische band?

In één avond willen wij samen proberen zicht te krijgen op deze geloofswaarden.

Gespreksleiding ds. Henk Pol

Datum, tijd en plaats woensdag 25 maart om 20.00- 22.00 uur in de Vermaning, Langestraat 62, Noordhorn

19 Rondje kerkbezoek 2: Nijkleaster in Jorwert

Nijkleaster (nieuwe klooster) wil een plek zijn van stilte, bezinning en verbinding.

Een bijzondere plek op het Friese platteland waar je in alle rust op adem kunt komen, dat hebben we al twee jaar kunnen ervaren met een groep. Elke **woensdag** wordt een kleasterochtend met kleasterkuier (wandeling) aangeboden, die om 9.30 uur begint met een bezinningsmoment in de oude Radboutkerk. Na een kopje koffie wordt er daarna circa een uur gewandeld en de morgen wordt gezamenlijk afgesloten met een zelf meegebrachte lunch. (deelnamekosten 5 euro p.p.)

Een nieuwe regel is dat er max. maar 10 personen van eenzelfde vereniging worden uitgenodigd, d.w.z. bij meer dan 10 personen wordt de groep opgedeeld.

Voor dit bezoek reizen we gezamenlijk met auto's.

Voor het bezoek hebben we overleg over vertrektijd en verdeling én kosten voor het vervoer per auto.

Begeleiding Renée ter Veer

Datum en tijd woensdagmorgen 15 en/of 22 april

20 Kloosterweekend in abdij Koningsoord bij de trappistinnen

De zusters horen bij een oude kloosterfamilie: de trappistinnen. Ze baseren hun leven op de spiritualiteit van de Heilige Benedictus. Hun leven bestaat voornamelijk uit bidden, werken in een vast dagritme en mediterend lezen in de Bijbel. Het leven in de beslotenheid van de abdij geeft de zusters de vrijheid om niet mee te doen aan de afleiding en hectiek van de wereld. Maar in hun gebed denken ze wel aan alles wat er gebeurt in de wereld.

In de abdij heeft iedere zuster haar eigen taak. In de keuken, de tuin, de liturgie, het huishouden, de administratie, de abdijswinkel, het iconenatelier, de boekbinderij, de technische dienst of het gastenverblijf. Ze eten gezamenlijk en gaan zeven keer per dag naar de kerk voor een kortere of langere viering.

In de loop van 1995 werd bekend dat de gemeente Tilburg ging uitbreiden op de gronden van de abdij. Hierdoor moesten de zusters op zoek naar een nieuwe plek.

Na jaren van zoeken kwam het landgoed Johannahoeve van de Missionarissen van Mill Hill in Oosterbeek in beeld. Hier werd in 2008 begonnen met de bouw

van het nieuwe klooster, waar de zusters op 8 mei 2009 naartoe verhuisden. En daar wonen en leven ze tot op de dag van vandaag.

Tijdens ons verblijf zullen wij zoveel mogelijk de zeven getijdendiensten volgen. Daarnaast is er ruimte voor wandelingen, gesprek en stilte.

Begeleiding Yke Luinenburg

Datum, tijd en plaats

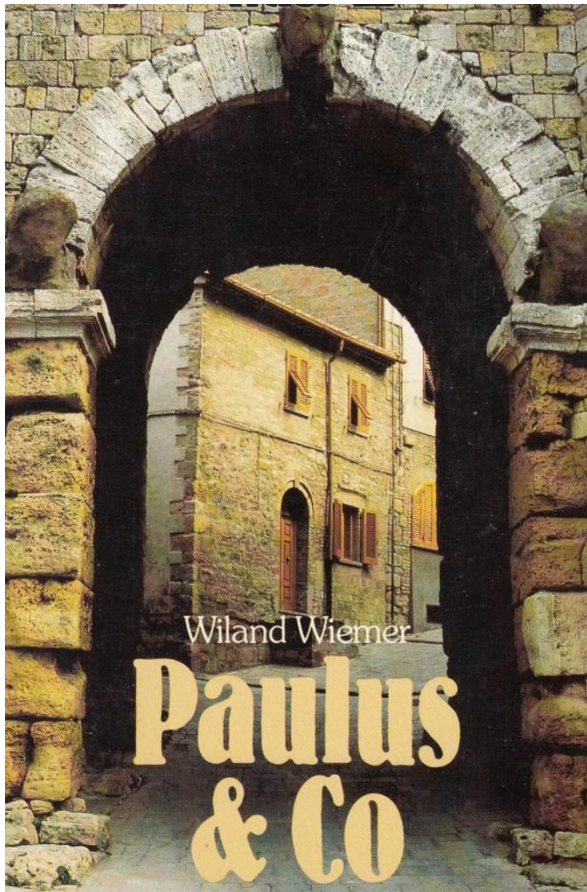
Kosten verblijf €110, =

Maximaal 12 deelnemers

We rijden met enkele auto's en delen de reiskosten

21 Paulus & co

Deze avond is in het vorige seizoen wegens ziekte niet doorgegaan en wordt nu opnieuw aangeboden.

In de brieven van Paulus en in het boek Handelingen komen we nogal wat namen tegen van medewerkers en medewerksters van Paulus: Timotheus, Titus, Barnabas, Markus, Febe, Prisca en Aquila, Lukas en nog vele anderen.

Wat weten we eigenlijk van hen? En kunnen ze ons iets leren? Kunnen ze ons bemoedigen, inspireren, tot voorbeeld zijn?

Aan de hand van het boekje “Paulus & Co” van Wiland Wiemer gaan we eerst zien wie bijvoorbeeld Barnabas was, wat hij deed, wat zijn verhouding tot Paulus was. Daarna gaan we in gesprek over de vraag hoe Barnabas ons kan inspireren, of hij ons iets kan leren, of hij ons tot voorbeeld kan zijn, of hij ons kan bemoedigen. Vervolgens gaan we ons verdiepen in Markus en zo verder.

Het is de bedoeling op deze avond eerst te spreken over de medewerkers waar we het meest van weten: Barnabas, Markus, Silas en Timotheus. Als de tijd het toelaat zullen we nog andere medewerkers en medewerksters van Paulus gaan ontmoeten.

Inleider Peter van Kruining

Datum, tijd en plaats donderdag 23 april, 20.00 uur in Klein Hanckema, Kerkstraat 14

Ook in de omgeving van Zuidhorn worden activiteiten aangeboden.

Meer informatie vindt u hier:

Aduard: <https://www.pkn-aduurd.nl/>

Ezingen: <https://ezingen.protestantsekerk.net/>

Grootegast: <https://www.pkn-grootegastsebaldeburen.nl/>

Grijpskerk: <https://pkngrijpskerk.nl/>

Leek: <https://www.pglo.nl/>

Niekerk-Oudekerk-Faan-Ennumatil: <http://www.pg-nofe.nl/>

Oldehove-Nieuhove: <https://www.pknoldehove.nl/>